

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ГОТЕЛЬНОМУ БІЗНЕСІ

Бойко П. В., здобувач другого (магістерського) рівня, спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа», кафедра туризму та готельно-ресторанного бізнесу, Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
e-mail: boyko.pv@kntud.edu.ua
ORCID: 0009-0001-2516-8948

Ткачук Л. М., кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанного бізнесу, Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна.
e-mail: tkachuk.lm@kntud.edu.ua
ORCID: 0000-0002-1996-7663

Анотація. Мета статті полягає у дослідженні перспектив впровадження та розвитку інноваційних технологій у готельному бізнесі з урахуванням сучасних світових тенденцій, міжнародного досвіду та особливостей функціонування українських підприємств у сфері гостинності в умовах війни. Використано методи теоретичного аналізу, що дозволило висвітлити актуальний стан та проблеми розвитку інноваційних технологій у готельному бізнесі, для узагальнення міжнародного досвіду інновацій у сфері гостинності використано метод кейсів. У дослідженні узагальнено теоретичні засади перебігу інноваційних процесів, визначено актуальні тенденції інновацій у сфері готельного бізнесу, досліджено сучасний стан впровадження новітніх технологій у сфері гостинності за кордоном і в Україні та розроблено рекомендації щодо доцільності використання екологічних та цифрових інновацій в Україні. Перспективами подальших досліджень є ґрунтовне опрацювання застосування зелених технологій та діджиталізації готельного бізнесу. Матеріали дослідження мають прикладну цінність для суб'єктів готельного бізнесу та фахівців індустрії гостинності, оскільки визначені у роботі підходи та надані рекомендації можуть бути використані для розроблення інноваційних моделей управління та впровадження сучасних технологічних рішень.

Ключові слова: інноваційні технології, готельний бізнес, діджиталізація, екологічні інновації, цифрові інновації.

PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE HOTEL BUSINESS

Polina Boiko, second (master's) degree candidat, specialty 241 "Hotel and restaurant business" Department of Tourism and Hotel and Restaurant Business, Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, Ukraine
e-mail: boyko.pv@kntud.edu.ua
ORCID: 0009-0001-2516-8948

Leonila Tkachuk, Candidate of Geographical Sciences, Associate Professor, Department of Tourism and Hotel and Restaurant Business, Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, Ukraine
e-mail: tkachuk.lm@kntud.edu.ua
ORCID: 0000-0002-1996-7663

Abstract. The purpose of the article is to study the prospects for the implementation and development of innovative technologies in the hotel business, taking into account current trends and practical experience. The study emphasizes the importance of technological transformation and innovation as key determinants of competitiveness, service quality, and sustainable development in the hospitality industry. Special attention is paid to the impact of martial law on the functioning of hotel enterprises in Ukraine and the need for adaptation through digitalization and eco-innovation. Qualitative methods based on theories of innovative technologies in the hotel business were used, and the case study method was employed to generalize international experience of innovations in the hospitality sector. Comparative and analytical methods were also applied to assess the specifics of technological modernization in Ukrainian hotels and to identify the main barriers and drivers of innovation. The methodological framework includes theoretical analysis, synthesis, and systematization, which provided the basis for identifying practical mechanisms for innovation in hospitality management. The study summarizes theoretical information on the features of innovative technologies, describes current trends in innovations in the hotel business, examines the current state of the hotel business abroad and in Ukraine, and develops recommendations based on the expediency of using ecological and digital innovations in Ukraine. Prospects for further research include a thorough study of the application of ecological and digital technologies in the hotel business. **Conclusions and discussion.** The study showed that the application of innovations in the hotel business ensures less workload for staff and increases the competitiveness of the enterprise. It was found that the integration of smart technologies, automation, and artificial intelligence increases operational efficiency and customer satisfaction, while environmental innovations such as energy-saving systems, waste management, and certification under ISO 14001 and Green Key standards enhance sustainability and strengthen brand reputation. The analysis of domestic and foreign practices shows that the combination of digital and ecological innovations ensures the competitiveness and resilience of hotel enterprises during wartime and in post-war recovery. The research materials are of practical value for hotel businesses and hospitality industry professionals, as the approaches and recommendations

identified in the work can be used to develop innovative management models and implement modern technological solutions.

Keywords: *innovative technologies, hotel business, digitization, environmental innovations, digital innovations.*

JEL Classification: O330; L830; M150

Постановка проблеми. Застосування інновацій у сучасному світі – це не лише перевага, а й необхідна умова виживання та динамічного розвитку підприємств у сфері гостинності. Ефективний розвиток готельного бізнесу передбачає принципові зміни в організаційних структурах, управлінських моделях і технологіях обслуговування. У цьому контексті інновації є не лише засобом адаптації до змін, але й інструментом стратегічного зростання. Їх впровадження сприяє підвищенню якості наданих послуг, задоволенню потреб споживачів та забезпеченню довгострокових конкурентних переваг. Інновації виконують важливі функції у готельному господарстві, серед яких найголовнішими є підвищення конкурентоспроможності й ефективності підприємства, оптимізація процесів та залучення нових клієнтів за допомогою використання Інтернету речей та автоматизації систем управління. Проблематика перспектив розвитку інноваційних технологій у готельному бізнесі є актуальною темою як для теоретичного, так і для практичного дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження зумовлене потребою дізнатися про доцільні напрями використання інноваційних технологій у готельному бізнесі України, враховуючи умови війни. Теоретичні аспекти інновацій досліджували С. Дудник [1], Р. Корсак, Т. Гуштан та І. Годя [2], Л. Ткачук та В. Сайчук [3]. Дослідженням інноваційних технологій у сфері гостинності займалися такі учені, як: Л. Гірняк, В. Глагола [4], Т. Лисюк [5]. Практичні аспекти впровадження інноваційних технологій досліджували Ю. Земліна та В. Пуць [6]: вони дослідили автоматизацію у готелях як інноваційну технологію на прикладах програм, які практично використовуються у сфері гостинності (FIDELIO). Водночас дослідниця А. Макдауелл (A. McDowell) [7] описала вплив ШІ, а саме чат-ботів, на завантаженість персоналу у готельному бізнесі.

Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри активне дослідження інноваційних технологій у сфері гостинності, залишаються питання щодо доцільності їх використання в Україні в умовах війни. Тому аналіз інновацій та виокремлення найбільш ефективних технологій в умовах війни залишаються актуальними.

Метою дослідження є аналіз перспектив впровадження та розвитку інноваційних технологій у готельному бізнесі з урахуванням сучасних світових тенденцій, міжнародного досвіду та особливостей функціонування українських підприємств у сфері гостинності в умовах війни.

Основний матеріал. Інновації є фундаментом сучасної економіки, вони є не лише рушієм її розвитку, але й ефективним інструментом стратегічного та антикризового управління. У контексті сфери гостинності інновації репрезентують сукупність технологічних, організаційних, економічних, науково-дослідних та інших заходів, спрямованих на глибинну трансформацію продукту, а також модернізацію підходів до його впровадження і просування. Реалізація таких інновацій орієнтована на досягнення екологічного, економічного, соціального або інших результатів, які мають значення як для окремих суб'єктів, так і для галузі загалом [4].

Сучасні дослідники класифікують інновації у сфері послуг, зокрема у готельному бізнесі, за кількома основними групами, кожна з яких виконує специфічні функції у процесі розвитку підприємств:

1) Технологічні інновації – впровадження новітніх технологій у процеси надання послуг, інтеграція сучасного обладнання та програмних продуктів. Результатом таких інновацій є насамперед розширення спектра послуг та створення нових супутніх продуктів, а також підвищення продуктивності.

2) Сервісні інновації – спрямовані на підвищення споживчої цінності наданих послуг. Вони охоплюють зміни у структурі, асортименті та якості сервісу, адаптацію до потреб клієнтів, а також удосконалення технологій обслуговування.

3) Організаційно-управлінські інновації – пов'язані з удосконаленням систем управління, реорганізацією бізнес-процесів, застосуванням сучасних управлінських методів та впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій у процес прийняття рішень. Цей тип інновацій забезпечує підвищення гнучкості організаційної структури та ефективності управління [3].

4) Соціально-економічні інновації – відображають зміни у соціальному, економічному та правовому середовищі, в якому функціонують підприємства індустрії послуг. Основною метою є покращення умов праці, підвищення рівня зайнятості та сприяння загальному соціально-економічному розвитку.

5) Фінансові інновації – включають розробку і застосування нових фінансових інструментів, механізмів фінансування та залучення інвестицій у сферу послуг. Це можуть бути, зокрема, цифрові платіжні рішення, краудфандинг, нові моделі венчурного інвестування тощо [2].

Серед зазначених груп інновацій ключову роль відіграють технологічні інновації, які формують основу подальшого розвитку постіндустріального суспільства. У сучасних умовах розвиток послуг тісно пов'язаний із загальним рівнем науково-технічного прогресу. Слід зазначити, що чітке розмежування між технологіями, що генерують нові товари, та послугами, що надаються на їх основі, часто утруднено, що свідчить про високий рівень інтеграції технологічних і сервісних компонентів. З огляду на це, інноваційний розвиток технологій у сфері послуг розглядається як один із пріоритетних напрямів трансформації галузі [2].

Сервісні інновації зумовлюються очікуваннями споживачів, що зростають, та ринковим попитом на нові формати обслуговування. Вони охоплюють не лише появу нових видів послуг, а й удосконалення процесів їх надання, спрямоване на покращення клієнтського досвіду та підвищення лояльності споживачів.

Організаційно-управлінські інновації відіграють дедалі важливішу роль в умовах цифрової трансформації. Їх актуальність зростає через необхідність впровадження високопродуктивних, інтегрованих інформаційних систем на вітчизняних підприємствах сфери послуг. Ефективна реалізація таких інновацій сприяє оптимізації діяльності, підвищенню прозорості управлінських процесів і адаптації до змінного зовнішнього середовища.

Організаційно-управлінські інновації зосереджені на завданнях перетворення організаційних структур, реінжинірингу бізнес-процесів, а також імплементації сучасних програмних систем та інформаційно-технологічних рішень. Актуальність цього напрямку посилюється з огляду на необхідність прискорення впровадження високопродуктивних інтегрованих інформаційних систем на українських підприємствах сфери послуг, зокрема на підприємствах готельного сектору.

Інноваційні технології у готельному бізнесі нерідко формуються та еволюціонують упродовж тривалого часу без чіткого стратегічного бачення або плану розвитку. У багатьох випадках використовувані рішення є застарілими, були впроваджені для оперативного реагування на поточні потреби бізнесу або ж перейняті від інших підприємств без врахування специфіки власної діяльності. Такі обставини можуть призводити до низки проблем, серед яких:

- наявність несумісних між собою інформаційних систем, інтеграція яких є складною або неможливою через суперечливий характер;
- невідповідність технологічних рішень специфіки готельного сектору;
- постійне зростання витрат, пов'язаних із впровадженням, обслуговуванням та оновленням інноваційних систем;
- ускладнений доступ до своєчасної управлінської інформації через фрагментарність та відсутність єдиної цифрової платформи;
- підвищений рівень ризику, зумовлений надмірною залежністю від окремих працівників, які володіють критично важливими знаннями або навичками щодо функціонування систем;
- високі витрати на підтримку систем [4].

Водночас перевагами інноваційних технологій у сфері гостинності є:

- оптимізація витрат на впровадження інновацій відповідно до стратегічних цілей підприємства, поточних умов функціонування та особливостей ринку;
- наявність чіткого прогнозу інвестицій у технологічні нововведення на декілька років уперед, з урахуванням динаміки розвитку бізнесу;
- підвищення надійності бюджетування, що забезпечує більшу фінансову стабільність і контроль над витратами;
- удосконалення системи управлінської звітності та підвищення якості аналітичної інформації для прийняття рішень;
- зниження ризику фінансової нестабільності та ймовірності банкрутства завдяки більш раціональному управлінню інноваційними технологіями.

Згідно з Т. Лисюк [5], серед перспективних інноваційних технологій у сфері гостинності можна виділити:

1. Інноваційне управління енергією у готелях. До таких інновацій можна віднести еко-готелі, де застосовуються «зелені програми» – збереження енергії за рахунок використання сонячних панелей, енергозберігаючих систем підігріву та охолодження, впровадження енергозберігаючої системи освітлення, сортування та переробки сміття та харчових відходів; дотримання стандарту ISO 14001 та стандарту сертифікації Green Key.

2. Ключі від номерів – доступ до кімнат за допомогою додатка у смартфоні. У перспективі ця інновація дозволяє заощадити витрати на пластикові картки або ключі.

3. Сайт чат-ботів та штучний інтелект. Згідно з опитуванням American Hotel & Lodging Association (AHLA), майже дві третини (65%) опитаних готелів в Америці повідомляють про нестачу працівників [8]. За таких обставин дієвим рішенням є використання чат-ботів зі штучним інтелектом. За допомогою штучного інтелекту готелі ефективніше задовольняють потреби гостей, забезпечуючи одночасно високий рівень сервісу та мінімальне робоче навантаження на персонал [7]. До використання штучного інтелекту в готельному бізнесі також можна додати голосове керування та віртуальну і доповнену реальність, які можна застосовувати для ефективної діяльності підприємства.

4. Автоматизація та цифровізація. Використання автоматизованих систем у готельному бізнесі забезпечує значне підвищення ефективності операційної діяльності, зокрема завдяки пришвидшенню виконання рутинних завдань та оперативному реагуванню на потреби клієнтів. Автоматизація сприяє мінімізації помилок, пов'язаних із ручним введенням даних та обчисленнями, що, зі свого боку, забезпечує підвищення точності облікових операцій і загальної надійності інформації. З боку клієнтів автоматизовані рішення забезпечують покращення якості обслуговування – завдяки швидкому процесу реєстрації, зручному доступу до інформаційних сервісів і більш ефективній взаємодії з персоналом. Крім того, автоматизовані системи сприяють підвищенню рівня інформаційної безпеки та забезпечують контроль за різноманітними аспектами функціонування готельного підприємства [6]. Цифровізація включає мобільні додатки та застосунки для замовлення послуг, управління номерами та реєстрації клієнтів [9].

Дослідник А. Йоханссон визначає ще один не менш важливий блок інновацій – ті, що спрямовані на враження гостей. Згідно з цим підходом, кожна операційні зміна може вплинути на враження гостя, якою незначною вона б не була. До прикладів належать: компенсаційні послуги (безкоштовні послуги, подарунки, сертифікати тощо), персоналізовані послуги (персоналізація номерів) та гнучка політика (політика скачування бронювання, раннього заїзду тощо) [10].

Повномасштабне російське вторгнення вплинуло на сферу гостинності в Україні, значною мірою знищивши інфраструктуру та призвівши до виходу з міжнародного ринку готелів. Окрім цього, багато підприємств стали банкрутами через відсутність клієнтів. Середина 2024 року позначилася стабілізацією завантаженості номерного фонду в українських готелях на рівні 34–38%, тоді як у деяких популярних туристичних регіонах (Львівська, Івано-Франківська, Закарпатська області) цей показник перевищує 60-70%, що порівняно із середніми показниками провідних центрів міжнародного туризму [11]. Хоча готельний бізнес поступово відновлюється, він досі потребує інновацій та підтримки.

На нашу думку, перспективними інноваціями у готельній сфері є поєднання екологічних та цифрових інновацій.

Екологічна стандартизація у готельному господарстві ґрунтується на впровадженні «зелених» програм, систем екологічної сертифікації (зокрема, Green Key, ISO 14001), енергоефективних технологій, систем роздільного збирання відходів та екологічної просвіти як для гостей, так і для персоналу. Реалізація зазначених заходів не лише відповідає чинним нормам екологічного законодавства, але й сприяє підвищенню репутації готельних підприємств на ринку туристичних послуг. До переліку готельних закладів в Україні, які отримали сертифікацію відповідно до екологічних стандартів, належать Radisson Blu Hotel у місті Києві, готелі у туристичному комплексі «Буковель» (зокрема, Hay by Edem Family, Radisson, Glacier, Tavel, Apart Hotel Shelter та інші), Maison Blanche – один із перших сертифікованих еко-готелів в Україні (сертифікація здійснена у 2011–2012 роках), а також готелі, що входять до мережі Optima Hotels & Resorts [12].

Вказані вище готелі беруть участь у реалізації екологічних програм, зокрема у рамках впровадження концепції зеленого готельного менеджменту, що передбачає такі ключові напрями:

- 1) водо- та енергозбереження;
- 2) сортування та мінімізація відходів;
- 3) проведення освітніх заходів для персоналу та гостей щодо екологічної відповідальності;
- 4) використання екологічно сертифікованих матеріалів під час ремонтів та реконструкцій (наприклад, Radisson Blu Resort Bukovel активно впроваджує відповідні ініціативи).

Прикладом успішної реалізації стратегії сталого розвитку у готельному секторі є Radisson Blu Hotel Kyiv, який отримав міжнародні сертифікати Green Key та Hotel Sustainability Basics, що засвідчують відповідність екологічним критеріям готельної індустрії. Заклад розташований у центральній частині Києва, має стабільний дохід і сталу клієнтську базу.

У контексті реалізації екологічної політики готель дотримується таких практик:

1. Рациональне водоспоживання – впроваджено водозберігаюче сантехнічне обладнання (унітази, душові кабінки, змішувачі), а також політику повторного використання рушників і постільної білизни.

2. Оптимізація енергоспоживання – застосовуються енергоефективні системи опалення та кондиціонування повітря, функціонує програма управління енергоспоживанням та його моніторингу, встановлено світлодіодне освітлення.

3. Екологічно відповідальне постачання – діє політика сталих закупівель: використовується органічна та локально вирощена продукція; у меню представлено вегетаріанські та веганські страви; морепродукти постачаються з екологічно сертифікованих джерел; туалетно-косметичні засоби відповідають вимогам екологічної безпеки.

4. Зменшення обсягів відходів – реалізовано програми переробки сміття, зниження харчових відходів, їх компостування та пожертвування надлишків їжі; передбачено безпечне поводження з небезпечними відходами (зокрема, акумуляторами й лампами); виключено використання одноразових пластикових трубочок.

Тому сучасні готелі, які дотримуються принципів сталого розвитку, демонструють зростаючу відповідальність перед довкіллям та суспільством, інтегруючи екологічні стандарти в операційну діяльність і управлінські процеси [13].

Цифрова стандартизація, зі свого боку, є ключовим елементом інноваційного розвитку готельного сектору, оскільки забезпечує системність, інтегрованість та високу якість цифрових сервісів. Вона включає уніфікацію вимог до програмного забезпечення, впровадження автоматизованих технологій обслуговування, засобів електронної взаємодії з клієнтами, а також використання інтелектуальних номерів, мобільних ключів, CRM-систем і засобів кібербезпеки. Інтеграція екологічних і цифрових інновацій забезпечує підвищення якості сервісу, операційної ефективності та загальної конкурентоспроможності. Крім того, впровадження міжнародних стандартів сприяє поступовій інтеграції українських готельних закладів у глобальний ринок туристичних послуг.

Висновки. Отже, для забезпечення сталого розвитку готельної галузі в Україні доцільним є комплексне впровадження інноваційних стандартів, що враховують екологічні, цифрові та організаційно-управлінські аспекти діяльності. Лише системний підхід до модернізації готельного бізнесу дозволить забезпечити його довготривалу стійкість в умовах війни, високого рівня конкуренції та мінливого зовнішнього середовища. Дослідження показало, що застосування інновацій у готельному бізнесі підвищує ефективність процесів та якість обслуговування, зменшує навантаження на персонал, сприяє покращенню клієнтського досвіду, а отже забезпечує підвищення конкурентоспроможності підприємств галузі.

Список літератури:

1. Дудник С. Інновації в управлінні готелями: вплив нових технологій та покращення обслуговування клієнтів. *Економіка та суспільство*. 2024. № 66. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-66>. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4611/4554> (дата звернення 07.11.2025).
2. Корсак Р. В., Гуштан Т. В., Годя І. М. Роль інноваційного устаткування як чинника підвищення конкурентоспроможності підприємств галузі в умовах євроінтеграції. *Причорноморські економічні студії*. 2024. Вип. 87. С. 187–192. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.87-30>. URL: https://bses.in.ua/journals/2024/87_2024/32.pdf (дата звернення 07.11.2025).
3. Ткачук Л., Сайчук В. Інноваційно-інвестиційна політика як інструмент модернізації туристсько-рекреаційного комплексу України. *Географія та туризм*. 2014. Вип. 28. С. 28–39. URL: <http://www.geolgt.com.ua/images/stories/zbirnik/vipusk28/v284.pdf> (дата звернення 07.11.2025).

4. Гірняк Л., Глагола В. Сучасний стан, перспективи та тенденції розвитку ресторанного господарства в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 16. С. 71–77. URL: https://market-infr.od.ua/journals/2018/16_2018_ukr/13.pdf. (дата звернення 07.11.2025).
5. Лисюк, Т. Інноваційні рішення в готельно-ресторанному бізнесі: технології автоматизації та персоналізації послуг. *Економіка та суспільство*. 2024. (67). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-13>. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4686/4628> (дата звернення 07.11.2025).
6. Земліна Ю., Пуць В. Автоматизовані системи управління підприємства готельно-ресторанного бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2023. № 58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-99>. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3365/3292> (дата звернення 07.11.2025).
7. McDowell A. How AI chatbots for hotels are transforming guest engagement. Canary Technologies. 18.04.2025. URL: <https://www.canarytechnologies.com/post/ai-chatbots-for-hotels> (дата звернення 07.11.2025).
8. 65% of surveyed hotels report staffing shortages. American Hotel & Lodging Association 20.02.2025. URL: <https://www.ahla.com/news/65-surveyed-hotels-report-staffing-shortages> (дата звернення 07.11.2025).
9. Кушнірук В. С., Зізда Н. Є. Вплив цифровізації на готельно-ресторанний бізнес в умовах воєнного стану. Матеріали II міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні та ресурсозберігаючі технології харчових виробництв» 24 грудня 2024 року, м. Полтава, Україна. Полтава – 2024. С. 323–326. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/20641/1/4-323-326.pdf> (дата звернення 07.11.2025).
10. Johansson A. Revolutionizing hospitality: three levels of innovation in hotels. Demand Calendar: Hotel Business Intelligence and Analytics. 12.12.2023. URL: <https://www.demandcalendar.com/blog/revolutionizing-hospitality-three-levels-of-innovation-in-hotels> (дата звернення 07.11.2025).
11. Результати дослідження «Огляд готельного ринку України 2024». Ribas Hotels Group. 2.10.2024. URL: <https://ribashotelsgroup.ua/blog/rezulytati-issledovaniya-obzor-gostinichnogo-rinka-ukraini-2024/> (дата звернення 07.11.2025).
12. 11 готелів Буковелю отримали міжнародну екологічну сертифікацію Green Key: що відомо? Visit Ukraine. 13.05.2025. URL: <https://bit.ly/3JUKJ3C> (дата звернення 07.11.2025).
13. Radisson Blu Hotel. URL: <https://www.radissonhotels.com/en-us/hotels/radisson-blu> (дата звернення 07.11.2025).

References:

1. Dudnyk, S. (2024). Innovations in hotel management: The impact of new technologies and improvement of customer service. *Ekonomika ta suspilstvo*, 66. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-66>. Retrieved from <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4611/4554> (accessed November 7, 2025). [In Ukrainian].
2. Korsak, R. V., Hushtan, T. V., & Hodia, I. M. (2024). The role of innovative equipment as a factor in increasing the competitiveness of enterprises under European integration. *Prychornomorski ekonomichni studii*, (87), 187–192. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.87-30>. Retrieved from https://bses.in.ua/journals/2024/87_2024/32.pdf (accessed November 7, 2025). [In Ukrainian].
3. Tkachuk, L., & Saichuk, V. (2014). Innovation and investment policy as a tool for modernizing the tourist and recreational complex of Ukraine. *Heohrafiia ta turyzm*, 28, 28–39. Retrieved from <http://www.geolgt.com.ua/images/stories/zbirnik/vipusk28/v284.pdf> (accessed November 7, 2025). [In Ukrainian].
4. Hirniak, L., & Hlahola, V. (2018). Current state, prospects, and development trends of the restaurant industry in Ukraine. *Infrastruktura rynku*, 16, 71–77. Retrieved from https://market-infr.od.ua/journals/2018/16_2018_ukr/13.pdf (accessed November 7, 2025). [In Ukrainian].
5. Lysiuk, T. (2024). Innovative solutions in hotel and restaurant business: Automation and service personalization technologies. *Ekonomika ta suspilstvo*, (67). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-13>. Retrieved from <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4686/4628> (accessed November 7, 2025). [In Ukrainian].
6. Zemlina, Yu., & Puts, V. (2023). Automated management systems for hotel and restaurant enterprises. *Ekonomika ta suspilstvo*, 58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-99>. Retrieved from <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3365/3292> (accessed November 7, 2025). [In Ukrainian].

7. McDowell, A. (2025, April 18). How AI chatbots for hotels are transforming guest engagement. Canary Technologies. Retrieved from <https://www.canarytechnologies.com/post/ai-chatbots-for-hotels>. (accessed November 7, 2025).
8. American Hotel & Lodging Association. (2025, February 20). 65% of surveyed hotels report staffing shortages. Retrieved from <https://www.ahla.com/news/65-surveyed-hotels-report-staffing-shortages> (accessed November 7, 2025).
9. Kushniruk, V. & Zizda, N. (2024). Impact of digitalization on hotel and restaurant business under martial law. Materialy II mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Innovatsiini ta resursozberihaiuchi tekhnolohii kharchovykh vyrobnytstv», December 24, 2024, Poltava, Ukraine. 323–326. Retrieved from <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/20641/1/4-323-326.pdf> (accessed November 7, 2025). [In Ukrainian].
10. Johansson, A. (2023, December 12). Revolutionizing hospitality: Three levels of innovation in hotels. Demand Calendar. Retrieved from <https://www.demandcalendar.com/blog/revolutionizing-hospitality-three-levels-of-innovation-in-hotels> (accessed November 7, 2025).
11. Ribas Hotels Group. (2024, October 2). Research results “Overview of the hotel market of Ukraine 2024”. Retrieved from <https://ribashotelsgroup.ua/blog/rezulytati-issledovaniya-obzor-gostinichnogo-rinka-ukraini-2024> (accessed November 7, 2025). [In Ukrainian].
12. Visit Ukraine. (2025, May 13). 11 Bukovel hotels received the international Green Key ecological certification: what is known? Retrieved from <https://bit.ly/3JUKJ3C> (accessed November 7, 2025). [In Ukrainian].
13. Radisson Blu Hotel. Retrieved from <https://www.radissonhotels.com/en-us/hotels/radisson-blu> (accessed November 7, 2025).

Стаття надійшла до редакції 24.11.2025

Прийнята до публікації 09.12.2025

Опубліковано онлайн 29.12.2025